

[Pradžia](#) > ... > [Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas](#) > [Tėvų Vykdomas Vaikų Grobimas](#) > Croatia

Teisėtas persikėlimas gyventi į užsienį su vaikais

Turinį pateikė



European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)



1 Kokiomis aplinkybėmis vienas iš tėvų be kito iš tėvų sutikimo gali teisėtai išsivežti vaiką į užsienį?

Pagal aplinkybes, kuriomis vienas iš tėvų gali teisėtai išvežti vaiką į kitą valstybę be kito iš tėvų sutikimo, turi būti skiriami šie atvejai:

a) kai vienas iš tėvų, su kuriuo vaikas gyvena, nori teisėtai išvežti vaiką į kitą valstybę ir

b) kai vienas iš tėvų, su kuriuo vaikas negyvena, tačiau palaiko asmeninį ryšį, nori teisėtai išvežti vaiką į kitą valstybę.

a) Vienas iš tėvų, su kuriuo vaikas gyvena, po santuokos nutraukimo, vykdydamas kasdienės vaiko priežiūros pareigas, gali teisėtai išvežti vaiką į kitą valstybę (pvz., į vienos dienos ekskursiją), jeigu tai nepažeidžia kito iš tėvų teisės užmegzti su vaiku asmeninį ryšį, kaip numatyta Šeimos bylų įstatymo (kroat. *Obiteljski zakon*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys), Nr. 103/15 ir 98/19, 47/20, 49/23 – Kroatijos Respublikos Konstitucinio Teismo (*Ustavni sud Republike Hrvatske*) sprendimas, ir 156/2023) 95 ir 119 straipsniuose. Nepriklausomai nuo to, ar tėvai įgyvendina bendrą, ar tik vienam iš tėvų priklausančią vaiko globą, kiekvienas iš jų turi teisę priimti kasdienes sprendimus dėl vaiko, kai vaikas su jais būna (Šeimos bylų įstatymo 110 straipsnis). Jeigu po santuokos nutraukimo tėvai įgyvendina bendrą vaiko globą (Šeimos bylų įstatymo 104 straipsnis), vaikui svarbūs sprendimai turi būti priimami bendru sutarimu (Šeimos bylų įstatymo 108 straipsnis). Kadangi laikino išvykimo į kitą valstybę (pvz., į vienos dienos ekskursiją) tikslas nėra pakeisti vaiko nuolatinės ar laikinos gyvenamosios vietos, jis nėra įtrauktas į baigtinį pagrindinių asmeninių vaiko teisių sąrašą pagal Šeimos bylų įstatymo 100 straipsnį, todėl turėtų būti atitinkamai taikomos Šeimos bylų įstatymo 99 straipsnio 2 dalies nuostatos. Ta pati nuostata būtų taikoma tais atvejais, kai vienas iš tėvų, su kuriuo vaikas gyvena po santuokos nutraukimo, iš dalies vaiko globą įgyvendina vienas (Šeimos bylų įstatymo 105 straipsnis). Tačiau jeigu vienas iš tėvų, su kuriuo vaikas gyvena po santuokos nutraukimo, visa apimtimi įgyvendina vaiko globą pagal teismo nutartį, tam vienam iš tėvų nereikia kito iš tėvų sutikimo, kad galėtų laikinai vyksti su vaiku į kitą valstybę (Šeimos bylų įstatymo 105 straipsnio 5 dalis).

b) Jeigu vienas iš tėvų, su kuriuo vaikas negyvena po santuokos nutraukimo, tačiau palaiko asmeninius santykius, nusprendžia teisėtai išvežti vaiką į kitą valstybę, tas iš tėvų gali tai padaryti su sąlyga, kad jis laikinai (pvz., į vienos dienos ekskursiją) vyksta į kitą valstybę tuo metu, kai tas iš tėvų naudojasi savo bendravimo su vaiku teise (Šeimos bylų įstatymo 121 straipsnis), ir kad ši teisė nebuvo uždrausta ar apribota teismo nutartimi (Šeimos bylų įstatymo 123–126 straipsniai). Nepriklausomai nuo to, ar tėvai įgyvendina bendrą, ar tik vienam iš tėvų priklausančią vaiko globą, kiekvienas iš jų turi teisę priimti kasdienes sprendimus dėl vaiko, kai vaikas su jais būna (Šeimos bylų įstatymo 110 straipsnis). Jeigu po santuokos nutraukimo tėvai įgyvendina bendrą vaiko globą (Šeimos bylų įstatymo 104 straipsnis), vaikui svarbūs sprendimai turi būti priimami bendru sutarimu (Šeimos bylų įstatymo 108 straipsnis). Kadangi laikino išvykimo į kitą valstybę (pvz., į vienos dienos ekskursiją) tuo metu, kai vienas iš tėvų naudojasi savo teise bendrauti su vaiku, tikslas nėra pakeisti vaiko nuolatinės ar laikinos gyvenamosios vietos, jis nėra įtrauktas į baigtinį pagrindinių asmeninių vaiko teisių sąrašą pagal Šeimos

bylų įstatymo 100 straipsnį, todėl turėtų būti atitinkamai taikomos Šeimos bylų įstatymo 99 straipsnio 2 dalies nuostatos. Ta pati nuostata būtų taikoma tais atvejais, kai vienas iš tėvų, su kuriuo vaikas gyvena po santuokos nutraukimo, vaiko globą iš dalies įgyvendina vienas (Šeimos bylų įstatymo 105 straipsnis), nes vienas iš tėvų, palaikantis tiesioginius asmeninius santykius su vaiku, turi laisvę ir teisę atstovauti vaikui kasdieniame gyvenime vaiko buvimo su juo laikotarpiu (pagal Šeimos bylų įstatymo 110 ir 112 straipsnius, taikomus kartu su 105 straipsnio 1 dalimi).

Tokiais atvejais reikėtų pabrėžti, kokia svarbi Šeimos bylų įstatymo 111 straipsnio nuostata, nes abu tėvai, neatsižvelgiant į tai, ar jie įgyvendina bendrą, ar tik vienam iš tėvų priklausančią vaiko globą, privalo keistis informacija apie vaiką, įskaitant informaciją apie išvykimą į užsienį su vaiku. Tai yra ne tik teisinė tėvų prievolė, – vaikas arba lydintis vienas iš tėvų turi turėti asmens ir kitus dokumentus, kad jie galėtų kirsti valstybės sieną.

Jeigu vienas iš tėvų mano, kad kitas iš tėvų gali piktnaudžiauti galimybe laikinai išvykti į užsienį su vaiku, tam iš tėvų leidžiama ne ginčo tvarka prašyti teismo taikyti vieną iš Šeimos bylų įstatymo 418 straipsnyje nurodytų priemonių, užtikrinant, kad būtų vykdoma nutartis dėl vieno iš tėvų ir vaiko asmeninių santykių išlaikymo, arba prašyti, kad teismas taikytų vieną iš Šeimos bylų įstatymo 419 straipsnyje nurodytų priemonių, užtikrinančių saugų vaiko grąžinimą.

Labiausiai pageidautinas sprendimas – kad šiais ir panašiais klausimais tėvai pasiektų abipusį sutarimą, kurį paskui galėtų įtvirtinti savo bendros vaiko globos plane (Šeimos bylų įstatymo 106 straipsnio 3 dalis).

2 Kokiais atvejais, norint išsivežti vaiką į užsienį, reikia turėti kito iš tėvų sutikimą?

Bet kokiam (nuolatiniam) vaiko išvežimui į kitą valstybę, siekiant pakeisti vaiko nuolatinę ar laikiną gyvenamąją vietą, reikalingas abiejų tėvų sutikimas. Neatsižvelgiant į tai, ar tėvai įgyvendina bendrą vaiko globą, ar vaiko globą iš dalies įgyvendina tik vienas iš jų, tas iš tėvų, kuris nori pakeisti vaiko nuolatinę ar laikiną gyvenamąją vietą išveždamas vaiką į kitą valstybę, turi gauti kito iš tėvų rašytinį sutikimą (Šeimos įstatymo 100 ir 108 straipsniai). Tačiau jeigu vienas iš tėvų vaiko globą visa apimtimi įgyvendina vienas, yra galimybė, kad tam iš tėvų nereikės kito iš tėvų sutikimo išvežti vaiką į kitą valstybę siekiant pakeisti vaiko nuolatinę arba laikiną gyvenamąją vietą (Šeimos įstatymo 105 straipsnio 5 dalis).

3 Kaip būtų galima teisėtai išsivežti vaiką į užsienį, jei kitas iš tėvų su tuo nesutinka, nors tai yra reikalinga?

Jeigu vienas iš tėvų, norintis pakeisti vaiko nuolatinę ar laikiną gyvenamąją vietą išveždamas vaiką į kitą valstybę, negali gauti kito iš tėvų rašytinio sutikimo, teismas ne ginčo tvarka nustato, kuris iš tėvų atstovaus vaikui šiuo klausimu, kad būtų apsaugoti vaiko interesai (Šeimos bylų įstatymo 100 straipsnio 5 dalis ir 478 straipsnio 1 dalis). Prieš pradėdant šią ne ginčo teiseną, turi būti vykdoma privaloma konsultavimo ne teismo tvarka procedūra, kurioje socialinės paramos centro ekspertų grupė stengiasi padėti tėvams pasiekti susitarimą šiuo klausimu (Šeimos bylų įstatymo 481 straipsnis – privalomas konsultavimas ne teismo tvarka kaip procesinis reikalavimas norint pradėti procesą, nurodytą Šeimos įstatymo 100 straipsnio 5 dalyje). Jei privalomo konsultavimo proceso metu tėvai negali pasiekti susitarimo, šį klausimą ne ginčo tvarka nagrinėja teismas, visų pirma atsižvelgdamas į vaiko amžių ir nuomonę; vaiko teisę palaikyti asmeninius santykius su kitu iš tėvų; tėvų norą ir pasirengimą bendradarbiauti vykdamas vaiko globą; tėvų asmenines aplinkybes; atstumą tarp tėvų nuolatinių ar laikinų gyvenamųjų vietų ir vietos, į kurią vaikas turėtų persikelti, ir transporto jungtis tarp tų vietų; ir tėvų teisę laisvai judėti (Šeimos įstatymo 484 straipsnis).

Vis dėlto pabrėžtina, kad jeigu vienas iš tėvų vaiko globą visa apimtimi įgyvendina vienas, tada jam nereikia kito iš tėvų sutikimo, kad jis galėtų išvežti vaiką į kitą valstybę siekdamas pakeisti nuolatinę ar laikiną vaiko gyvenamąją vietą, t. y. tokiu atveju kito iš tėvų nesutikimas neturi teisinio poveikio (Šeimos bylų įstatymo 105 straipsnio 5 dalis).

4 Ar laikino vaiko išsivežimo atveju (pvz., atostogoms, dėl sveikatos

priežiūros ir pan.) taikomos tokios pačios taisyklės kaip ir nuolatinio vaiko išsivežimo atveju? Jei yra atitinkamos sutikimo formos, pateikite jas.

Kaip nurodyta atsakymuose į 1–3 klausimus, Šeimos bylų įstatymu tėvų teisės ir pareigos reglamentuojamos skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar vaikas laikinai išvežamas į kitą valstybę (pvz., į vienos dienos ekskursiją, kuri nekelia pavojaus kito iš tėvų teisėms), ar vaikas išvežamas į kitą valstybę visam laikui, siekiant pakeisti vaiko nuolatinę ar laikiną gyvenamąją vietą.

■ Paskutinis naujinimas: 30/10/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.